

# واریکوسل

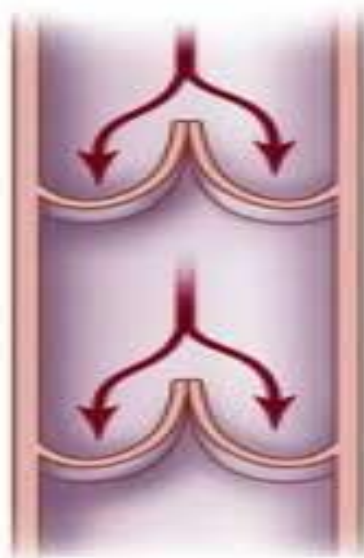
## اهداف کلی

### بیماری واریکوسل چیست؟ علایم، درمان و سایر اطلاعات واریکوسل

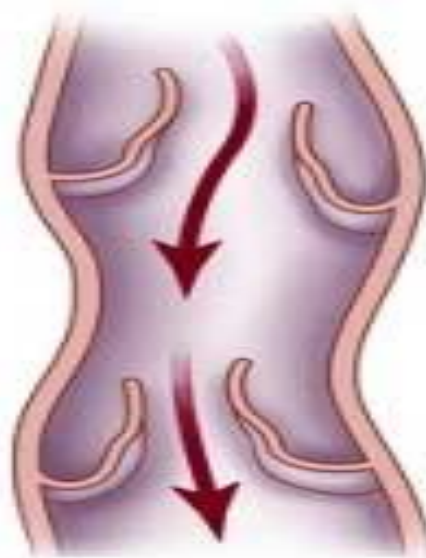
واریکوسل (Varicocele) واژه ای است که به اتساع و پیچ خوردگی غیر طبیعی شبکه وریدی (سیاهرگی) بالای بیضه ها دور طناب اسپرم بر اتلاق میشود به عبارت دیگر به واریکوز (واریس) سیاهرگهای داخل کیسه ی بیضه واریکوسل میگوئیم.

### دلایل و میزان شیوع

واریکوسل هنگامی شکل میگیرد که دریچه های درون سیاهرگهایی که اطراف طناب بیضوی پیچ خورده اند، نتوانند جریان خون را به درستی بازگشت دهند. این مساله باعث میشود تا خون در ناحیه ی دریچه های لانه کبوتری عبور کرده و به عقب بازنگردد که نتیجه ی این عمل تورم و بزرگتر شدن سیاهرگها است. مشابه این موضوع در واریس (به خصوص در پاها) نیز مشاهده میشود.



ورید سالم



ورید ناسالم

واریکوسل معمولاً به آرامی تشدید شده و وسعت پیدا میکند و بیشتر در مردان بین سنین 15 تا ۲۵ سال رخ میدهد و عمدتاً عروق بیضه ی چپ درگیر میشود. واقعه در افراد مسن تر ممکن است به دلیل تومورهای کلیوی، که باعث انسداد جریان خون سیاهرگی میشوند رخ دهد. به طور کلی واریکوسل در سمت چپ کیسه ی بیضه ( وریدهای بیضه ی چپ) بسیار شایعتر از سمت راست است.

بیماری واریکوسل (varicocele) باعث بزرگ شدن رگ ها درون کیسه بیضه می شود. واریکوسل مشابه بیماری ورید واریسی (varicose vein) که در پا رخ می دهد می باشد. واریکوسل یکی از معمول ترین دلایل

کاهش اسپرم و کاهش کیفیت اسپرم که می تواند باعث نازایی و ناباروری مردان شود، بالینحال همه انواع آن بر روی تولید اسپرم تأثیری ندارند. درضمن واریکوسل می تواند باعث کوچک شدن بیضه ها نیز شود.

اکثر انواع واریکوسل در گذر زمان رشد می کنند، خوشبختانه بیشتری انواع واریکوسل را می توان مشخص نموده و خیلی از آنها نیاز به درمان خاصی ندارند، البته زمانیکه واریکوسل باعث ناراحتی شما شود، معمولاً نیاز به جراحی برای درمان و بهبود آن وجود دارد.

## اهداف اختصاصی

### علائم واریکوسل

بیماری واریکوسل اغلب نشانه و علامتی ندارد اما اگر علامتی ظاهر شود، این علائم می توانند شامل:

- رگ های بزرگ شده و پیچ خورده در کیسه بیضه
- ورم ها و برآمدگی های درون کیسه بیضه که البته دردناک نیستند
- درد در ناحیه کیسه بیضه که ممکن است با نشستن، پاشدن و سایر کشش های فیزیکی افزایش یافته، در روز شدید تر شود و زمانیکه به پشت دراز می کشید بهتر شود.

### دلایل واریکوسل

واریکوسل زمانی رخ می دهد که دریچه های درون رگهای در امتداد طناب اسپرمی، جلوی جریان خون را گرفته و کارایی آن را مختل می کنند. این مشکل باعث برگشتن خون به بالا و در نتیجه ورم و پهن شدن رگ ها می شود.

واریکوسل عموماً به آرامی پیشرفت کرده، اغلب در سنین بلوغ شکل می گیرد، در مردان ۱۵ تا ۲۵ معمول تر است و عموماً در سمت چپ کیسه بیضه دیده می شود. هرچند که عواملی که می توانند خطر ابتلا به این بیماری را افزایش دهند، پیدا نشده اما نتایج بعضی از تحقیقات نشان می دهند که چاقی ممکن است خطر ابتلای شما به بیماری واریکوسل را افزایش دهد.

ظهور ناگهانی واریکوسل در مردان مسن ممکن است ناشی از تومور کلیه باشد و نیاز به بررسی دقیق دارد.

### عوارض واریکوسل

واریکوسل می تواند باعث کوچک شدن بیضه تحت تأثیر شده، همچنین می تواند باعث نازایی و ناباروری در مردان شود. علت اینکه این بیماری باعث ناباروری مردان شده معلوم نیست، اما می توان آنرا بدلیل افزایش دمای ناحیه و در نتیجه تأثیر بر شکل گیری و تحرک اسپرم شود.

### تشخیص ابتلا به بیماری واریکوسل

اگر شما برای این بیماری نزد پزشک مراجعه کنید، پزشک احتیاج دارد تا ناحیه ی کشاله ران و بیضه ها را معاینه کند، در ملامسه ی کیسه ی بیضه، حالتی شبیه کیسه ای پر از کرم لمس میشود که به دلیل تورم و جداتر شدن رگها میباشد. با اینحال اگر در حال دراز کشیده باشید امکان دارد نتوانید چنین حالتی را تشخیص دهید. همچنین بیضه ای که در سمت واریکوسل قرار گرفته است کوچکتر از بیضه ی دیگر است.

### انواع بیماری واریکوسل

- گرید ۱: وریدها هنگام زور زدن قابل لمس می باشند
- گرید ۲: وریدها در حالت ایستاده قابل لمس می باشند
- گرید ۳: وریدها در حالت ایستاده قابل مشاهده اند
- واریکوسل ساب کلینیکال: که با معاینه قابل لمس نیستند ولی با سونوگرافی تشخیص داده می شود.

## درمان کردن و یا درمان نکردن واریکوسل

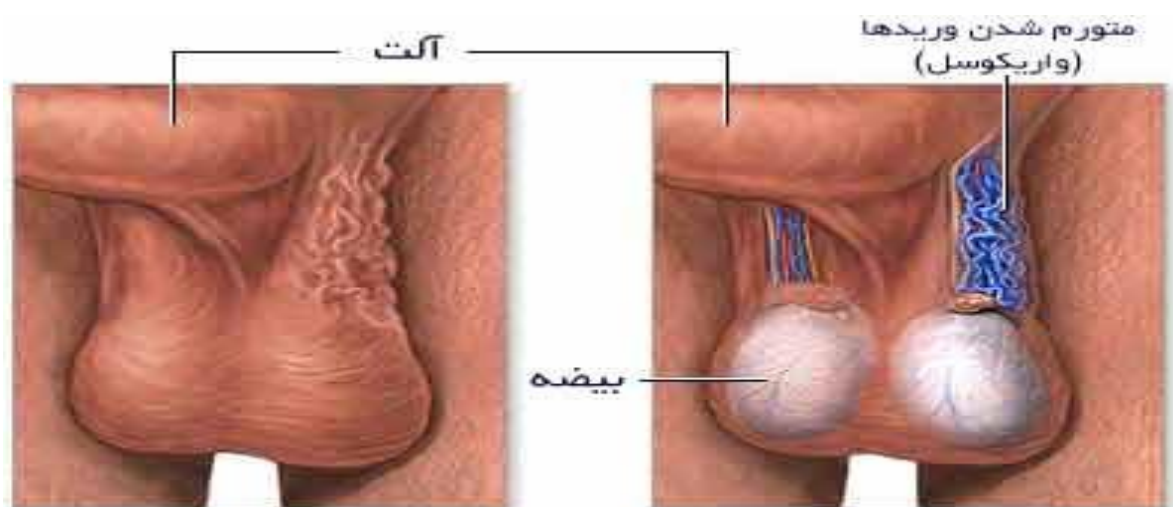
واریکوسل یک بیماری خوش خیم است اما درمان دارویی ندارد و تنها روش درمان آن جراحی است. تصمیم گیری برای عمل بستگی به فاکتورهای گوناگونی مانند: شدت واریکوسل و سن بیمار و وضعیت باروری (تاهل و داشتن یا نداشتن فرزند) دارد. در مواردی که بیمار واریکوسل گرید دو یا سه داشته باشد و با ناباروری مراجعه نموده باشد نیاز به عمل جراحی واریکوسلکتومی دارد. اگر واریکوسل با اختلال در آزمایش منی همراه باشد، باز هم نیاز به عمل دارد.

در برخی رفرنس‌ها اگر مرد جوانی با واریکوسل قابل مشاهده یا قابل لمس (درجه سه یا دو) مراجعه نماید و فعلاً قصد بچه دار شدن هم نداشته باشد برای پیشگیری از اثرات نامطلوب آن بر باروری توصیه به عمل می‌شود. درمورد جراحی واریکوسل های بسیار خفیف یا ساب کلینیکال اختلاف نظر وجود دارد.

## درمان واریکوسل

با استفاده از نگه‌دارنده ها و یا پوشیدن لباس زیر مناسب (شرتی که تنگ نباشد) میتوان تا حدی از درد و ناآرامی کاست. در صورتی که با رعایت این شرایط درد کاسته نشود و یا علائم دیگری مشاهده شود باید درمانهای دیگری را مد نظر قرار داد.

به جراحی اصلاح کردن واریکوسل، واریکوسلکتومی (Varicocelelectomy) گفته میشود و معمولاً فرد در همان روز بعد از جراحی از بیمارستان ترخیص میشود. عمل واریکوسلکتومی در نیاز به بی حسی دارد و حتی میتوان آن را تحت بیهوشی عمومی انجام داد. اورولوژیست یا جراح برشی در قسمت تحتانی شکم ایجاد میکند و عروق سیاهرگی معیوب را میبندد. با اینکار خون فقط در عروق سالم و طبیعی جریان میابد. بهتر است تا ۲۴ ساعت بعد از جراحی کیسه یخی بر روی ناحیه قرار دهید تا میزان تورم کاهش پیدا کند.



تکنیک آمبولیزه کردن (مسدود کردن) واریکوسل، روش جایگزین جراحی است. این روش نیز نیاز به استراحت در بیمارستان ندارد و بیمار چند ساعت بعد از عمل، ترخیص میشود. برش ایجاد شده در این روش کوچکتر از روش جراحی است بنابراین بهبودی سریعتر حاصل میشود. حفره ی کوچکی توسط کاتتر در ناحیه گردن یا کشاله ایجاد میشود و کاتتر (لوله ی پلاستیکی) را وارد سیاهرگ میکنند.

با کمک و راهنمایی اشعه X کاتتر را وارد واریکوسل میکنند، سپس حلقه ی کوچکی از درون کاتتر عبور داده میشود و درون واریکوسل جاسازی میشود. با اینکار، سیاهرگهای معیوب مسدود شده و خون فقط از طریق سیاهرگهای سالم منتقل میشود. بعد از اتمام کار به شما توصیه میشود تا از کیسه یخ استفاده کنید و از حمایت کننده ی بیضه ها استفاده کنید.

همان طور که گفته شد واریکوسل درمان دارویی ندارد و تنها روش درمان آن جراحی است. روشهای درمان آن یا با روشهای با برش جراحی است یا با روش آمبولیزاسیون (فرستادن لخته) از طریق پوست. جراحی واریکوسل یا به اصطلاح پزشکی واریکوسلکتومی بستن وریدهای بیضه مبتلا می باشد که پس از انسداد این وریدها بتدریج بدلیل عدم حرکت خون، وریدهای مسدود شده کوچک شده و از بین می رود و واریکوسل برطرف می گردد. این اقدام از طریق برش کوچکی بر روی پوست شکم به طول ۲-۴ سانتیمتر قابل انجام است.

### روشهای جراحی:

- **روش استاندارد طلایی جراحی واریکوسل** روش اینگوینال میکروسکوپی می باشد که با برش کوچک پایین شکم نزدیک خارج ریشه آلت و بالای بیضه و با کمک میکروسکوپ انجام می شود. مزیت این روش حفظ شریان (سرخرگ) و عروق لنفاوی و عصب می باشد و میزان عود نیز کمتر است.
- **روش جراحی اینگوینال** که تقریباً مانند روش اول است اما بدون میکروسکوپ انجام می شود و بنابراین عوارض آن بیشتر است.
- **روش جراحی رتروپریتون** که با برشی بالاتر از روش قبلی انجام می شود.
- **روش جراحی با لاپاروسکوپ** که با ایجاد حدود سه سوراخ در شکم و فرستادن گاز به داخل شکم برای ایجاد فضای کافی برای کار انجام می شود. اما در این روش احتمال آسیب عروق بزرگ یا روده ها یا مثانه ... هر چند ناشایع وجود دارد.
- **روش آمبولیزاسیون** از راه پوست که از راه وریدهای کنار ران به صورت موضعی لخته خون خود بیمار یا کوئل یا مواد سنتتیک و مصنوعی دیگر به داخل وریدها فرستاده می شوند. این روش نیاز به متخصص رادیولوژی ماهر در این زمینه و تجهیزات پیشرفته دارد.

## پیش بینی و روند بیماری

واریکوسل عموماً بدون عوارض است و نیازی به درمان ندارد. در صورت انجام جراحی میزان اسپرم شمارش شده افزایش میابد ولی این بدان معنی نیست که شانس بارور کردن در شما افزایش یافته است. در اکثر موارد، تحلیل بیضه ها اصلاح نمیشود مگر اینکه جراحی در مراحل ابتدایی و در دوران نوجوانی انجام شود.

### پیچیدگیها و مشکلات

مهمترین مشکلی که بواسطه ی واریکوسل ایجاد میشود عقیمی است. در صورت اقدام برای درمان، برحسب نوع واریکوسل و درمان انجام شده ممکن است موارد زیر حادث شوند:

- کوچک شدن بیضه ها
- مشاهده ی لخته خون
- عفونت
- آسیب به کیسه بیضه و عروق خونی ناحیه

برای جلوگیری از پیشرفت بیماری و تشخیص سریع باید بیضه ها را به صورت منظم معاینه کنید (**نحوه انجام معاینه بیضه ها**) و در صورتی که بر روی بیضه ها توده ی متورم و یا غیر طبیعی لمس کردید حتماً با پزشک خود مشورت کنید.